

Περίοδος "Εσείς"

Με Κυπριακή Διάλεκτο

του Νίκου Νικολάου

Σήμερα φιλοξενούμε στις στήλες μας τον κ. Πανίκο Παιονίδη, έναν άνθρωπο που μπορεί να χαρακτηριστεί σαν ειδικός σε θέματα κουλτούρας και παράδοσης. Ο κ. Παιονίδης κατάγεται από τη Λεμεσό. Σήμερα είναι Σύμβουλος για μαζικά μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας στη Μόνιμη Αποστολή της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη.

– *Κύριε Παιονίδη, από ότι φαίνεται στο βιβλίο σας «Κύπρος νυν και αεί» αποκτήσατε μια ειδικότητα στα θέματα κουλτούρας και παράδοσης. Μπορείτε να μας δώσετε το στίγμα της Κυπριακής παράδοσης μέσα στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο ξεκινώντας από τα παλιά χρόνια μέχρι σήμερα;*

– Φυσικά η απάντηση στην ερώτηση αυτή παίρνει πολύ χώρο, αλλά εγώ θα προτιμούσα να σταθώ περισσότερο στο σημερινό. Το ότι η Κυπριακή λογοτεχνική και ιδιαίτερα η ποιητική παραγωγή έχει να παρουσιάσει πολύ σημαντικά έργα. Είναι κάτι που εκτιμάται σήμερα και στην Ελλάδα. Ο λογοτέχνης, ο πνευματικός άνθρωπος ζει πολύ κοντά στα προβλήματα του λαού και έχουμε να παρουσιάσουμε δεκάδες συλλογές και ονόματα ποιητών μας που καταξιώθηκαν στον Ελλαδικό χώρο. Πολύ πρόσφατα τίμησε η Ακαδημία Αθηνών τον Κυριάκο Χαραλαμπίδη. Επίσης τα τελευταία λίγα χρόνια έχουμε και μυθιστορήματα που στέκουν επάξια στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο.

Την Κυπριακή πνευματική παραγωγή πρέπει να τη δούμε σαν ένα τμήμα της ευρύτερης Ελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής, αν και φέρει τη σφραγίδα της ιδιομορφίας των ιστορικών εξελίξεων, όπου μας έσπρωξαν μια σειρά καταστάσεις. Ίσως να είναι αυτές οι περιπέτειες που έδωσαν ένα νεύρο στη λογοτεχνική μας παραγωγή.

Ονόματα έχουμε να παρουσιάσουμε επίσης και στο χώρο του θεάτρου. Επίσης οι Κύπριοι ζωγράφοι δέχονται ωραία σχόλια όπου πηγαίνουν. Ο Κύπριος ζωγράφος προσπαθεί να ανασύρει την ιστορία μέσα από τα χρώματα και τις γραμμές του.

Η Κύπρος έχει ένα πολιτιστικό πρόσωπο πολύ σημαντικό και δυσανάλογο με το μέγεθός της.

Θα πρέπει να αναφέρω όμως πως όταν μιλάμε για την Κυπριακή λογοτεχνική παραγωγή δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ένα μέρος αυτής της παραγωγής γράφεται στα τούρκικα. Και εδώ είναι χαρακτηριστικό ότι οι καλύτεροι

Το πολιτιστικό πρόσωπο της Κύπρου

Τούρκοι ποιητές γράφουν για την κοινή πατρίδα και στίγματιζούν το έγκλημα.

Όσον αφορά τα παλαιότερα χρόνια στο κεφάλαιο που μιλά ο Βυζαντινολόγος κ. Παπαγεωργίου (στο βιβλίο «Κύπρος νυν και αεί») λέει πόσο σημαντικά κυπριακά πολιτιστικά ευρήματα υπάρχουν στα αρχαία χρόνια αλλά και στο μεσαίωνα. Νομίζαμε ότι ο μεσαίωνας ήταν για την Κύπρο χρόνος νεκρός. Εντούτοις όμως έχουμε σπουδαία αρχιτεκτονικά ευρήματα κτισμένα από Κύπριους. Αναφέρεται επίσης ένας Κύπριος γλύπτης μαθητής του Μιχαήλ Αγγελού. Είναι επίσης γνωστό ότι στην Κύπρο βρήκαμε ερωτικά τραγούδια που προηγούνται της Αναγέννησης. Πρέπει να είμαστε περήφανοι γιατί η Κύπρος δίνει το παρόν της πολιτιστικά και πνευματικά σε όλους τους αιώνες.

– *Κύριε Παιονίδη σήμερα παρατηρούμε κάποιες επιδράσεις από ξενόφερτους ήχους που δεν αντιπροσωπεύουν τον χαρακτήρα του Κύπριου. Μπορείτε να μας σχολιάσετε αυτό το γεγονός;*

– Αυτό είναι ένα προϊόν των μεγάλων τουριστικών διακινήσεων. Είναι γεγονός ότι η Κύπρος με την έλλειψη πανεπιστημίου δεν έχει ακόμα σοβαρό πνευματικό υπόβαθρο και έτσι είμαστε ακόμα ανοικτές πόρτες. Είναι γεγονός ότι παρατηρούνται αυτές οι νοθεύσεις ειδικά στις περιοχές με μαζικό τουρισμό.

Αλλά παρόλα αυτά δεν βλέπω να έχει αγγίξει αυτή η διείσδυση απ' έξω τον κορμό της λογοτεχνικής μας ζωής. Για να διαχωρίσουμε όμως τα πράγματα, μπορεί και να αφομοιώσεις ένα ξένο στοιχείο και αυτό να αποβεί προς όφελος του έργου σου. Μάλιστα είναι ικανότητα του Ελληνισμού να αφομοιώνει μέσα στα χρόνια. Γι' αυτό το λόγο ενώ οι κίνδυνοι υπάρχουν εγώ δεν τους υπερβάλλω αν και πρέπει να προσέχουμε. Εδώ είναι ακριβώς που

πρέπει και η κυβέρνηση να δώσει περισσότερη σημασία στα πολιτιστικά πράγματα.

– *Μιλώντας για το πανεπιστήμιο, συζητήθηκε πρόσφατα κατά πόσον η γλώσσα του πανεπιστημίου θα είναι αγγλική. Γενικά στην Κύπρο βλέπουμε σήμερα κάποια καταπίεση της ελληνικής γλώσσας. Ποιά είναι δική σας γνώμη για το θέμα.*

– Αυτός είναι ένας σοβαρός κίνδυνος, αλλά η κυβέρνηση ξεκαθάρισε το θέμα της γλώσσας του πανεπιστημίου. Τώρα η γλώσσα φθείρεται πάρα πολύ μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τελευταία επισημάνθηκε και από τις εφημερίδες ότι η ανεξάρτητη ραδιοφωνία οδηγεί σε παραφθορά της γλώσσας. Η διατήρηση της γλώσσας, της κουλτούρας και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι μια μάχη, ένα μέτωπο στο οποίο δίνω πρώτη σημασία στον αγώνα που κάνουμε για επιβίωση.

– *Σαν επίλογο μπορείτε να μας πείτε πώς βλέπετε εσείς το μέλλον της Κύπρου και ποιούς κινδύνους πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα.*

– Την Κύπρο πρέπει να τη δούμε μέσα σε γενικότερα πλαίσια των διεθνών εξελίξεων. Ο κόσμος στην τελευταία δεκαετία συνειδητοποιεί όλο και περισσότερο την ανάγκης ενότητας. Τώρα που και το Μεσανατολικό μπαίνει σε ένα κανάλι, η Κύπρος δεν μπορεί να μείνει εκτός των εξελίξεων. Είναι το τελευταίο μέρος στον Ευρωπαϊκό χώρο με τείχη διαχωρισμού. Ολα δείχνουν ότι σύντομα θα πορευτούμε σε κάποια λύση μέσα στα πλαίσια ενός ομόσπονδου κράτους το οποίο έχει όλες τις δυνατότητες να γίνει ένα πρότυπο κράτος μέσα στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.

Θα ήθελα να πω και για τις ευθύνες της εδώ ομογένειας. Η τουρκική πολιτική εδώ αναπτύσσεται μέσα από τα έντυπα και παραμορφώνεται το πρόσωπο της Κύπρου σε χάρτες και εγκυκλοπαίδειες. Η ομογένεια θα μπορούσε να παρέμβει περισσότερο σ' αυτά τα πράγματα. Επίσης πρέπει να κινητοποιηθεί περισσότερο και ο φοιτητικός κόσμος.

Η Κύπρος δεν πρέπει να προβάλλεται μόνο σαν πολιτικό πρόβλημα αλλά και σαν ιστορία και πολιτισμός. Πρέπει να πηγαίνουμε με το κεφάλι ψηλά και όχι σαν επαίτες. Με αξιοπρέπεια νομίζω ότι μπορούμε να πετύχουμε πολύ περισσότερα πράγματα. ■